

Organisatieontwikkeling, BPM en de schoonheid van eenvoud

BPM-congres 2009

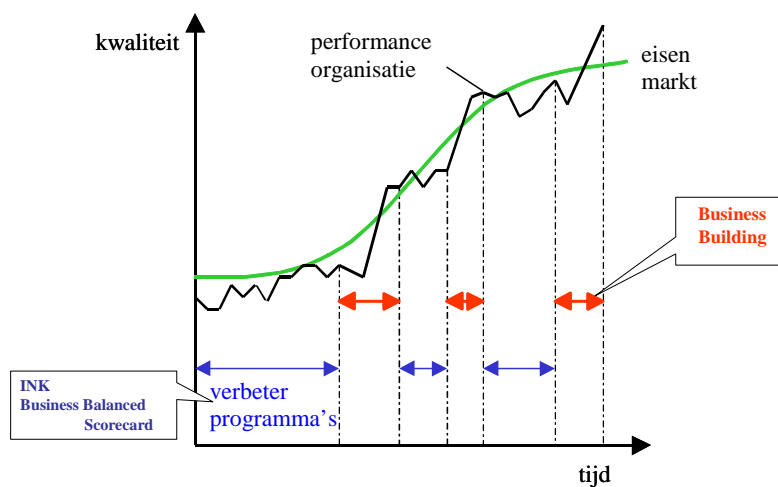
BusinessBuilding een methodiek voor
organisatieontwikkeling

Ordina Consulting
September 2008
Willem Pluym

WERKVELD

BusinessBuilding voor structurele veranderingen

STRUCTURELE VERANDERINGEN

Aanleiding:

fusie, overnames, innovatie, wet en regelgeving, visie, eisen van klanten, directiewisselingen, procesverandering, concurrentie, nieuwe producten, persoonlijk belang, etc. etc.

Organisatie ontwikkeling

Consequenties:

- hoge kosten
- lange doorlooptijden
- tegenvallend prestatieniveau organisatie

Waarom lukt het niet?

CONSEQUENTIES

STELLING

30% van de bedrijfskosten wordt onnodig veroorzaakt door het (steeds sneller) aanpassen van de organisatie.

Gartner analyses

- 30% van deze projecten wordt gestopt zonder enig bruikbaar resultaat te hebben opgeleverd
- 50% van deze geslaagde projecten kost bijna 2 maal zoveel als gebudgetteerd
- gemiddelde doorlooptijd van geslaagde projecten is 40% langer dan oorspronkelijk gepland
- bij de geslaagde projecten wordt 30% van de gevraagde resultaten niet gerealiseerd
- 40% van de opgeleverde software wordt na oplevering opnieuw gemaakt

OORZAKEN

Belangen bij veranderen:

persoonlijke belangen vaak dominant boven bedrijfsbelang

Complexiteit:

- veel aspecten, samenhang tussen aspecten
- dynamisch
- macht
- randvoorwaarden

Directie / manager:

- beheerst hij/zij het vak van veranderaar?
- geen tijd voor veranderen; korte termijn drukte; geen lange termijn visie
- wat voert de boventoon: rede of emoties?

Het gaat op hoofdlijnen fout

INLEIDING

Standaard methodiek voor gestructureerde organisatie-ontwikkeling

Methodiek

De leer van de te volgen methode

Gestructureerd

Componenten hebben op een vaststaande wijze een relatie met elkaar

Organisatie-ontwikkeling

Doelgericht op- of verbouwen van de organisatie in de tijd zodat adequaat functionerend samenspel van onderdelen van de organisatie ontstaat

Adequaat

Voldoen aan regels van:

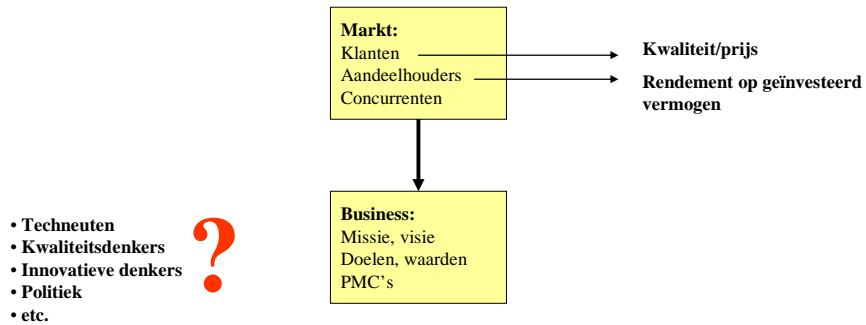
- goed ondernemerschap
- goed management

Voor resultaat gaat het vooral om:

- Voor iedereen te begrijpen; eenvoud
- Onderscheid tussen hoofd- en bijzaken

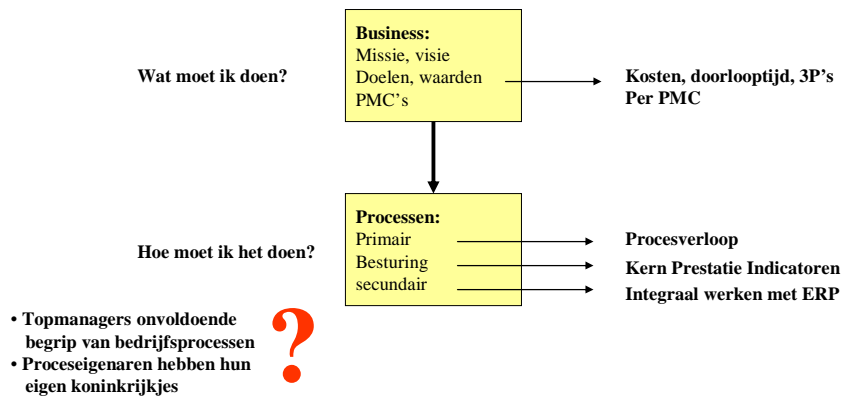
REGELS VOOR ORGANISATIE-ONTWIKKELING

Regel 1: Een organisatie zal alleen succesvol zijn als de business helder is en voldoet aan de eisen van de klanten en de aandeelhouders.

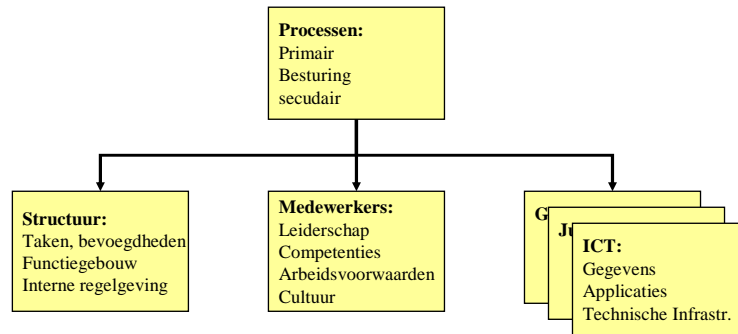
REGELS VOOR ORGANISATIE-ONTWIKKELING

Regel 2: Processen moeten zo zijn ingericht dat zij optimaal bijdragen aan het realiseren van de business.

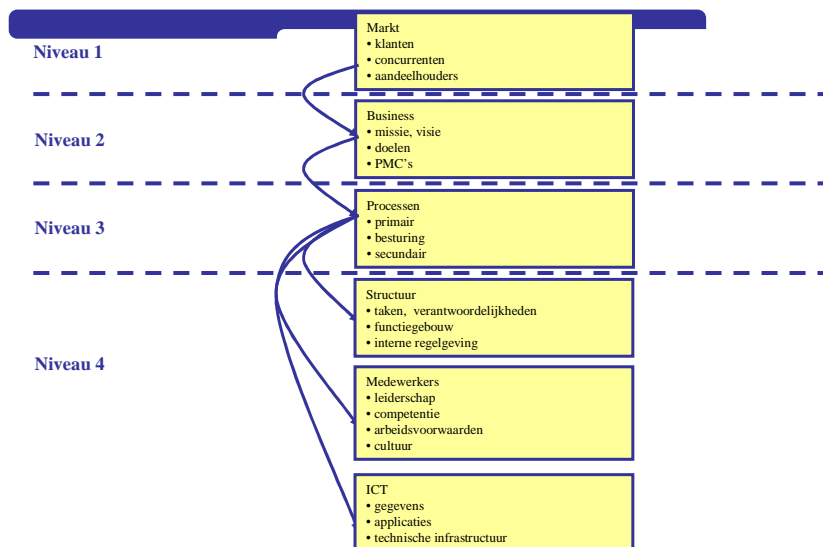

REGELS VOOR ORGANISATIE-ONTWIKKELING

Regel 3: Structuur, medewerkers en ICT moeten zodanig zijn dat deze een optimale procesgang realiseren.

SAMENHANG ASPECTEN REGELS 1, 2 en 3

REGELS VOOR ORGANISATIE-ONTWIKKELING

Regel 4: grote organisatieveranderingen moeten releasematig plaats

Intrinsieke verandertijd:

- verandering visie : weken
- procesverandering : maanden
- Systemen (ERP) : gemiddeld 2,5 jaar
- Cultuurverandering : vele jaren

Intrinsieke stabiele periode

- Visie : 5 jaar
- Installaties : voor 25 jaar
- Bevoegdheden : 3 jaar
- Systemen : 10 jaar

Soll-situatie:

- 2 tot 5 jaar vooruit
- Discreet organisatie-verandering
- Accepteren dat tijden minder dan optimaal wordt gepresteerd
- Architectuur denken:
  - Product architecture
  - Proces architecture
  - ICT architecture

- Directiewisselingen per jaar
- Continu veranderen of slecht management
- Ongeduld, onkunde

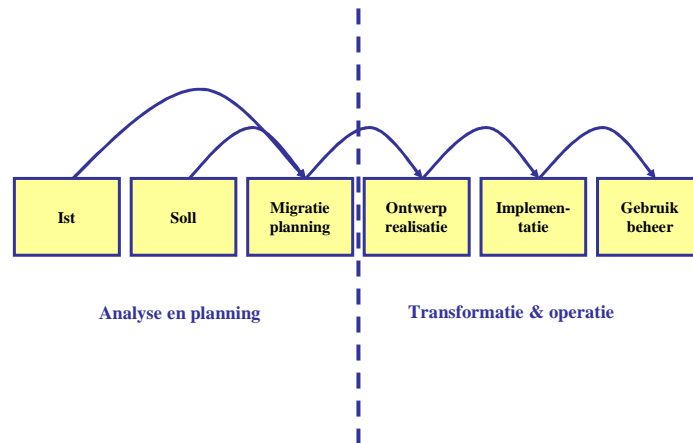
REGELS VOOR ORGANISATIE-ONTWIKKELING

Regel 5: Om de gewenste situatie (Soll situatie) op een zo effectief mogelijke wijze te bereiken moet een stelsel van samenhangende plannen worden gemaakt voor de verschillende bedrijfsaspecten.

- Samenhangende plannen om van huidige situatie naar de gewenste situatie te komen:
  - (deel)producten, budget, tijd, prioriteit, risico's
  - met betrekking tot alle betrokken bedrijfsaspecten
- Afweging:
  - de gewenste situatie
  - het noodzakelijke budget en de risico's
- Uitvoering:
  - Projectmatig
  - Ontwikkefasen: Ontwerp, realisatie, implementatie, gebruik en beheer
  - In samenhang

(Prince2)

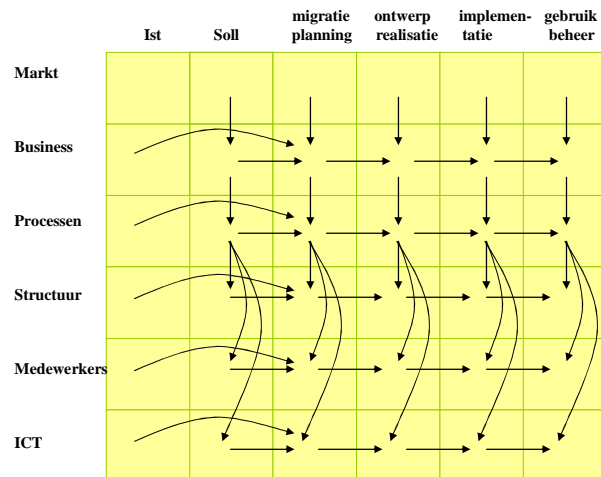
SAMENHANG FASEN REGELS 4 EN 5

BUSINESSBUILDING MATRIX

fasen / aspecten	Ist	Soll	migratie planning	ontwerp realisatie.	implementatie	gebruik beheer
markt/klant						
business						
processen						
Structuur						
mens						
ICT						

RELATIEMATRIX

VOORBEELDEN VAN TWEE WERKWIJZEN

Bottum up

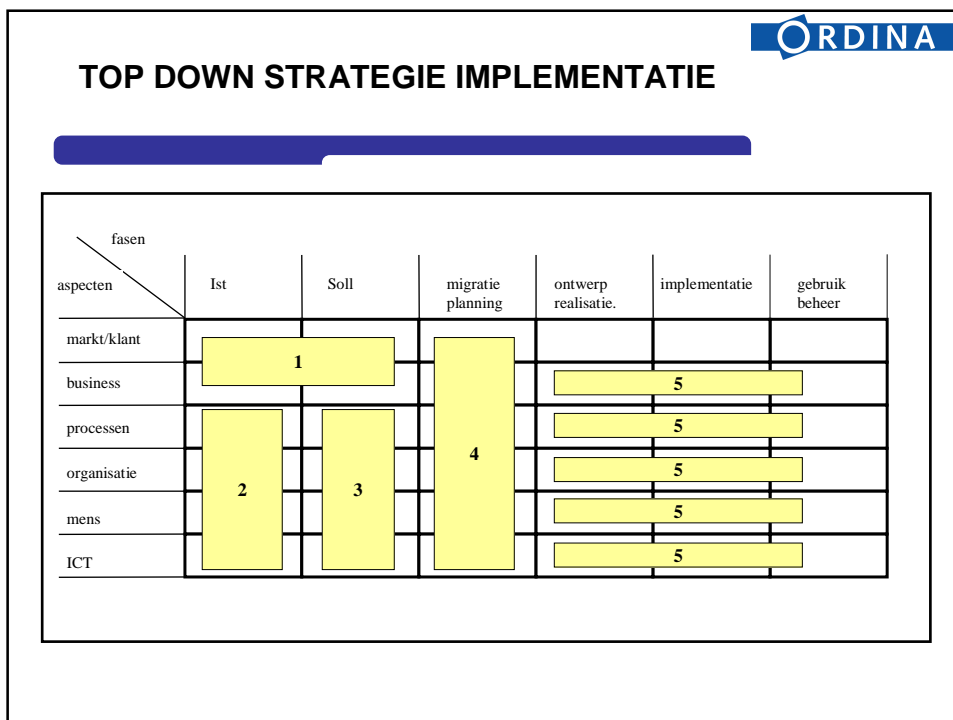
- Bij problemen rond programma's en projecten
- Startpunt is de cel waar in eerste instantie probleem wordt ervaren
- Systematisch worden de relaties tussen de cellen onderzocht

Top Down

- Bij het invoeren van complexe veranderingen

ORDINA
Gebruik, beheer

	Ist	Soll	Migratieplan	Ontwerp, realisatie	Implementatie	Gebruik, beheer
Markt, klant	<ul style="list-style-type: none"> Aandeelhouders steeds meer sturen op financieel resultaat NL en DU markt bedienen 			Is het informatieplan gebaseerd op een migratieplan voor processen?		
Business	<ul style="list-style-type: none"> de beste meest innovatieve elektronica leveren bestaande klant tevreden stellen 	<ul style="list-style-type: none"> maincontractor marktverbreiding 				
Processen	<ul style="list-style-type: none"> zeer innovatie gericht geen afstemming tussen afdelingen binnen budget en tijdig leveren is probleem 	?	Er is geen visie voor proces transformatie	?	Wat moeten afdelingen hiermee	
Organisatie struct.	<ul style="list-style-type: none"> Afdelingsmanagers zijn de baas; programmamanager geen bevoegdheden 					
Medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> Willy wortel cultuur knapste jongens van de klas technische en niet bedrijfsmatig insteek 					
ICT	<ul style="list-style-type: none"> 37 PDM systemen eiland automatisering 	Een PDM systeem voor alle afdelingen ?	Informatieplan is nu bijna gereed	PDM-project 3 jaar in ontwerp en bouw fase	onderdelen in implementatie fase	

WANNEER PAS JE BUSINESSBUILDING TOE EN WAT LEVERT HET OP?

Wanneer pas je BusinessBuilding toe?

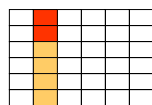
Bij problemen met complexe veranderingen in organisaties zoals:

- Fusies, overnames, ontvechtingen (outsourcing)
- Implementatie nieuw beleid (operational excellence, innovatie, customer intimacy), nieuwe complexe wetgeving, nieuwe producten
- Structurele ingrepen in de bedrijfsprocessen of ICT
- Tegenvallende resultaten van grote projecten en programma's
- Er is sprake van een complex spel van belangen

Wat levert BusinessBuilding op?

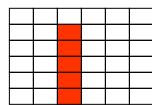
- Samenhangende veranderplannen (programma's of projecten) en businesscase.
- Integrale besturing van het verandertraject
- Hoge mate van consensus en draagvlak voor de plannen door volledige transparantie en onderscheid in hoofd- en bijzaken
- Structureel lagere kosten, korte doorlooptijd en levering van overeen gekomen resultaten
- Spel van macht en belang goed gemanaged door: altijd bedrijfsbelang als uitgangspunt te nemen

LITERATUUR EN BUSINESSBUILDING

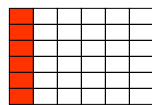
Markt en business centraal

- Kottler, Treacy en Wiersema, Molenaar
- Referentiemodellen voor de business
- Zwakke vertaling naar andere aspecten

Interne organisatie centraal

- Senge (de vijfde discipline)
- Peters en Waterman (de zeven S'en)
- De Caluwe & Vermaak (vijf manieren om veranderingen te begrijpen)
- Integrale kijk op aspecten
- Geen hiërarchie tussen aspecten
- Geen ontwikkelingsfasen

Meetinstrumenten

- Balanced Score Card
- EFQM-model
- Dashboard van de organisatie
- Niet bedoeld voor organisatie-ontwikkeling
- Geen samenhang tussen de aspecten
- Geen ontwikkelfasen

TOEPASSINGEN

Type opdracht

- Awareness
- Probleemanalyse
- Planvorming en plateauplanning
- Business case
- Uitvoering en oplevering
- Evaluaties
- Verbeteringen van programma's en projecten
- Opleiding

Onderwerpen

- Fusie
- Operational excellence, kostenreductie
- Nieuwe producten, markten
- Hogere kwaliteit van dienstverlening
- Reductie complexiteit, organisatie bestuurbaar maken
- Nieuwe wet en regelgeving
- Vastgelopen programma's en projecten
- Etc.

Branches

- Zakelijke dienstverlening:
Interpolis, Centraal Beheer, BDV, Atos Origin, Magic Software Enterprise,
- Industrie:
Stork, Philips, Nijverdal ten Cate, Stork, Wavin, Thales, Campina
- Openbaar nutsbedrijven, Communicatiebedrijven:
Essent, Nuon, KPN, Waterleidingbedrijf PWN, Kema
- Overheid:
Min. van Economische Zaken, Min. Financien, Belastingdienst, Gemeente Rotterdam, Gemeente Haarlemmermeer, Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Arnhem Nijmegen
- Zorg:
De Open Ankh, Symfora, Van Boeijen, Thuiszorg West Brabant :